

KOMENTARZ

Niemcy po wyborach do Bundestagu

Łukasz Jasiński

Wybory parlamentarne przyniosły zwycięstwo CDU/CSU (28,5%), której lider Friedrich Merz zostanie kolejnym kanclerzem Niemiec. Sukces odniosła prawicowo-populistyczna AfD (20,5%) oraz lewicowa Die Linke (8,8%). Porażkę ponieśli partie tworzące poprzednią koalicję rządzącą. Socjaldemokratyczna SPD odnotowała najgorszy wyniki w powojennej historii (16,4%), Zieloni uzyskali 11,6% a liberalna FDP nie przekroczyła 5-procentowego progu wyborczego. W Bundestagu nie znajdzie się także lewicowo-populistyczny BSW.

Co wpłynęło na wyniki wyborów?

Głównymi tematami kampanii wyborczej było ograniczenie migracji do Niemiec oraz trwająca od 2023 r. stagnacja gospodarcza. Zwycięstwo CDU wynikało z dokonanej przez Merza [przebudowy partii](#): powrotu do konserwatywnych wartości w sferze obyczajowej i postulatów zdecydowanego zaostrzenia polityki migracyjnej. CDU obiecywała także pobudzenie wzrostu gospodarczego dzięki deregulacji i obniżce podatków dla przedsiębiorców, co pomogło przyciągnąć część wyborców liberałów. Sukces AfD wynika z konsekwentnego prezentowania antyemigranckich haseł, włącznie z postulatami masowych deportacji z Niemiec osób bez prawa pobytu. Poparcie dla tego ugrupowania wskazuje także na rosnący brak zaufania opinii publicznej do partii głównego nurtu. Oparcie kampanii wyborczej na postulatach rozbudowy świadczeń socjalnych zarówno w Niemczech, jak i w całej UE, przyniosło sukces Die Linke, która przyciągnęła wyborców BSW. Rozczarowanie dorobkiem rządu kanclerza Olafa Scholza i [rozłamem w koalicji rządowej](#) z listopada ub.r. przyczyniło się do porażki socjaldemokratów, liberałów i Zielonych.

Kto stworzy nową koalicję rządzącą?

Celem lidera CDU było zwycięstwo z taką przewagą nad pozostałymi partiami, aby uniknąć konieczności stworzenia

koalicji trójpartyjnej. Merz publicznie wykluczył współpracę chadecji z AfD oraz wariant rządu mniejszościowego. Wyniki wyborów wskazują, że kolejny rząd stworzy tzw. wielka koalicja CDU/CSU z SPD, bez udziału w nim Olafa Scholza i jego współpracowników. Świadomość braku alternatywy dla takiego sojuszu wzmocni w negocjacjach koalicyjnych pozycję przetargową socjaldemokratów. Merzowi z kolei będzie zależało na jak najszybszym przejściu władzy. Biorąc pod uwagę liczne różnice programów partyjnych, dotyczące m.in. kształtu i zakresu wydatków socjalnych, dopuszczalnego zadłużenia i polityki migracyjnej, nowa koalicja będzie wymagała daleko idących kompromisów.

Jakie są perspektywy polityczne AfD?

Alternatywa dla Niemiec odniosła największy sukces, obok CDU/CSU, podwajając poparcie w porównaniu z wyborami do Bundestagu z 2021 r. (10,3% głosów). Bardzo dobry wynik połączony z sukcesami z ubiegłego roku – drugim miejscem w [wyborach do Parlamentu Europejskiego](#) i zwycięstwem w [wyborach landowych](#) w Turyngii – wskazuje na rosnącą rolę tej partii. We wschodnich landach ma ona obecnie status największej siły politycznej. AfD będzie w dalszym ciągu izolowana przez pozostałe partie, które postrzegają ją jako ugrupowanie ekstremistyczne, zagrażające demokratycznemu porządkowi. Długofalowym celem AfD jest zdobycie władzy w kolejnych wyborach, zaplanowanych

KOMENTARZ PISM

na 2029 r. Tegoroczny wynik oznacza, że będzie ona największą partią opozycyjną, co daje jej korzystną pozycję wyjściową do wzmacniania wpływów i większe niż dotychczas oddziaływanie na dyskurs publiczny.

Jak wyniki wyborów przełożą się na politykę zagraniczną Niemiec?

Jednym z istotnych tematów kampanii wyborczej były, oprócz migracji i gospodarki, [sprawy międzynarodowe](#). Nie należy oczekiwać rewizji fundamentów niemieckiej polityki zagranicznej (więzi transatlantyczne i zaangażowanie w proces integracji europejskiej), ale wobec wsparcia AfD przez Elona Muska i [wiceprezydenta J.D. Vance'a, amerykańsko-rosyjskich negocjacji w sprawie Ukrainy](#) i perspektywy zmniejszenia zaangażowania USA w Europie nowy rząd będzie działał dwutorowo. Kanclerz Merz podejmie zapewne próbę zbliżenia z prezydentem Trumpem i jego administracją, aby przynajmniej spróbować utrzymać dobre relacje z okresu administracji Joe Bidena. W tym celu

będzie deklarował dalszy wzrost niemieckich wydatków na obronność i zakupy amerykańskiego sprzętu wojskowego. Jednocześnie będzie działał na rzecz wzmocnienia europejskiego potencjału obronnego i stopniowego zmniejszania uzależnienia Europy od USA w sferze bezpieczeństwa. Niemcy mogą być bardziej niż dotychczas otwarte na poszukiwanie nowych źródeł finansowania projektów obronnych na poziomie UE. W pierwszej kolejności będą jednak dążyły do wykorzystywania już istniejących mechanizmów finansowania. Kontynuowane będzie wsparcie dla Ukrainy, ale jego zakres będzie wynikiem kompromisu CDU z koalicjantami. Zaangażowanie niemieckich firm spowoduje, że Niemcy utrzymają dotychczasową politykę wobec Chin. Można także oczekiwać bliższej współpracy z Francją i Polską, zarówno bilateralnej, jak i w formacie Trójkąta Weimarskiego, m.in. w dziedzinie bezpieczeństwa oraz infrastruktury. Napięcia w relacjach dwustronnych może wywołać postulowane przez CDU przywrócenie stałych kontroli granicznych i zawracanie migrantów na granicy z Polską.